

ДЕПАНТ

ДЕПАНТ

ВЕРНОН СУБУТЕКС #1

ВЕРНОН
СУБУТЕКС #1

Його звали Вернон Субутекс. І він стояв на цьому тротуарі з однією-єдиною валізою в руках. Це все, що лишилось. І все, на що він тепер може розраховувати. Його називали міською легендою. Те легендарне, що він мав, — це найкращий у всьому Парижі магазин платівок. І він втратив його. Вернона Субутекса вважали зниклим, доки він не почав приходити до старих друзів. Тепер він повертається знов і знов. Власник секрету, розкрити який жадають усі: продюсери та онлайн-тролі, політичні і релігійні радикали, злочинці й навіть порнозірки. І вони розпочинають полювання на Вернона Субутекса. Їм усім потрібен він. Хоча ніхто з них не знає, хто він такий...

Химерна сага, на тлі якої лунають саундтреки з 1980-х. Незвичайні персонажі та дивовижна суміш сучасності й ретро.

THE GUARDIAN

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-6076-4

9 786171 260764

СУБУТЕКС #1

VIRGINIE
D E S P E N T E S

VERNON
SUBUTEX #1

Roman

BERNARD GRASSET
PARIS

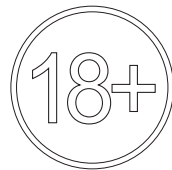
ВІРЖИНІ
ДЕПАНТ

ВЕРНОН СУБУТЕКС #1

Роман

ХАРКІВ КЛУБ
2019 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.133.1
Д35

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій
формі без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Despentes V. Vernon Subutex. Tome 1 : Roman / Virginie
Despentes. — Paris : Bernard Grasset, 2015. — 400 p.

Переклад з французької
Валерії Космідайло, Юлії Максимейко

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Марго Стерничук*

ISBN 978-617-12-6076-4
ISBN 978-2-246-71351-7 (фр.)

© Virginie Despentes et les Éditions Grasset & Fasquelle, 2015
© Nemiro Ltd, видання українською мовою, 2019
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2019

*Non omnis moriar*¹

...

*Мартіну Джордано,
Жозефіні Пені Болівар,
Янні Пістріуен*

¹ Весь я не помру (лат., Гораций). (Тут і далі прим. перекл.)

Вікна будинку навпроти вже світяться. Постаті прибиральниць рухаються в просторому офісі комунікаційного агентства¹. Вони розпочинають о шостій. Зазвичай Вернон прокидається трохи раніше. Йому хочеться міцної кави, цигарки з жовтим фільтром, він би залюбки засмажив скибку хліба й поснідав, переглядаючи заголовки *Parisien* на своєму комп'ютері.

Тижнями він не купував кави. Цигарки, які він скручує зранку, набиваючи вчорашні недопалки, настільки тонкі, що палити їх — однаково що затягуватися папером. Їжі на полицях катма. Але він зберіг інтернет-підключення. Гроші вираховуються в той же день, коли надходить субсидія на житло. Протягом кількох місяців вона виплачується безпосередньо власнику, однак досі це працювало. Аби так і тривало...

Обслуговування його мобільного номера призупинено, тож він більше не сушить мізки над сплатою тарифів. Зазнавши краху, Вернон виробив певну лінію поведінки: він удає бовдура, який не помічає нічого особливого. Він спостерігав, як усе повільно зсувається в бік прірви, потім цей процес пришвидшився. Проте Вернон не поступився ні байдужістю, ні елегантністю.

Спочатку його вилучили зі списків *RSA*². Поштою він отримав копію донесення, складеного його кон-

¹ Комунікаційне агентство — компанія, яка організовує внутрішню та/або зовнішню комунікацію від імені своїх клієнтів (маркетинг, реклама, PR тощо).

² *RSA* — соціальні виплати з безробіття.

сультанткою. З нею він був у добрих стосунках. Протягом близько трьох років вони регулярно зустрічались у вузенькій кімнатці, де тихо гинули рослини в горщиках. Тридцятирічна, елегантна, з пофарбованим рудим волоссям, пухленька, з чудовим бюстом мадам Бодар охоче розповідала про своїх двох хлопчиків, які завдавали їй клопоту: вона регулярно водила їх до педіатра, сподіваючись, що той діагностує гіперактивність і призначить лікування седативними препаратами. Але лікар вважав, що вони в повному порядку, чим її спантеличував. Мадам Бодар розповіла Вернонові, що колись, маленькою, була з батьками на концерті *AC/DC* та *Guns N'Roses*. Сьогодні їй більше подобалися Каміль Далм та Бенжамен Бйоле, і він остерігався, щоб не прохопитися якимось образливим коментарем. Вони довго обговорювали його справу: він був продавцем грамплатівок у віці від двадцяти до сорока п'яти. У його галузі вакансії з'являлися рідше, ніж коли б він працював у вуглевидобуванні. Мадам Бодар пропонувала освоїти нову професію. Разом вони радилися щодо стажувань, на які він міг податись: *AFPA*¹, *GRETA*², *CFA*³, — і розходилися на приємній ноті, домовляючись знову зустрітися і ще раз усе обговорити. Через три роки його кандидатуру на проходження *BEP*⁴ з адміністративних послуг не затвердили. Зі свого боку, він вважав, що зробив те, що мусив, ставши експертом з резюме

¹ *AFPA* — агентство професійної освіти для дорослих.

² *GRETA* — об'єднання місцевих державних навчальних закладів для дорослих.

³ *CFA* — навчальний центр для людей віком від 16 до 25 років, який пропонує теоретично-практичні курси.

⁴ *BEP (brevet d'études professionnelles)* — диплом про середню професійну освіту.

і навчившись робити їх напрочуд ефективно. Зрештою в нього з'явилося відчуття, що його робота полягає в тому, аби лазити інтернетом у пошуках справ, до яких пасував би його профіль, потім надсилати резюме і гарантовано отримувати аргументовану відмову. Кому захочеться навчати людину, якій майже п'ятдесят? Він таки пройшов кілька стажувань: одне — в концертній залі у передмісті, інше — в будинку артхаузного кіно, але окрім того, щоб трохи бувати в світі, бути в курсі проблем залізниці й зустрічатися з людьми, все це нічого йому не дало, хіба що гнітюче враження марноти.

У копії донесення мадам Бодар перерахувала подробиці, якими Вернон ділився як чемний співрозмовник: наприклад, як задешево з'їздити на концерт *The Stooges* до Ле-Мана або як програти сто євро в покер. Коли він переглядав її резюме перед тим, як податися на виплату з безробіття, Вернонові стало жакливо соромно за мадам. Їй було близько тридцяти. Що вона заробляє, скільки отримує отака жіночка, дві тисячі брудними? Щонайбільше. Однак люди її покоління зростали на реаліті-шоу: в такому світі будь-коли міг задзвонити телефон і таємничий голос наказував вигнати половину компаньйонів. Прибрати наступника — золоте правило гри, яке вони засвоїли змалечку. Чи можливо, щоб вони одумалися тепер?

Позбувшись соцвиплати, Вернон гадав, що, можливо, це мотивує його знайти «що-небудь». Так, ніби погіршення важкого становища могло допомогти вийти з глухого кута, до якого він забрів...

Лише в нього все швидко полетіло шкереберть. Проте чимало людей на початку нульових гарно влаштувалися. Ні в кого не викликало подиву, що кур'єри стають

лейбл-менеджерами, складачі текстів — завідувачами телерубрики, навіть останні нероби опиняються у відділі продажу дисків у *Fnac*¹... Серед цієї маси найменш зацікавлені успіхом знаходили підробіток на фестивалях, були адмінами на гастролях чи розклеювали по вулицях афіші... Усе-таки Вернон мав хорошу роботу і, хоч усвідомлював загрозу цунамі від *Napster*², не міг би й уявити, що одним махом піде на дно.

Деякі стверджували, що це карма, адже індустрія знала кращих часів із випуском *CD*: збуваєш усім клієнтам колекції дисків, виготовляючи дешевше і продаючи вдвічі дорожче... однак меломанам це було не вигідно, адже на грамофонні платівки ще ніхто ніколи не скаржився. Недолік подібної кармічної теорії полягає в тому, що з часом Історія показує, хто поведився як педераст.

Крамниця Вернона називалася «Револьвер». У двадцять років він почав працювати там продавцем, а коли його начальник вирішив переїхати до Австралії, де зайнявся ресторанним бізнесом, Вернон перебрав управління тою яткою на себе. Якби на першому році йому сказали, що він проведе основну частину життя в магазині, він би точно відповів: «Та ні, в мене є інші цікаві справи». І от коли старієш, розумієш фразу «дідько, час летить», яка влучно підсумовує справи.

Потрібно було зачинитися ще в 2006-му. Найскладнішим було знайти орендатора і поставити хрест на мріях про прибутки, але перший рік безробіття без

¹ Торговельна мережа, яка в основному спеціалізується на продажі книжок, компакт-дисків, *DVD*.

² *Napster* — перший широко використовуваний музичний файлообмінний сервіс у форматі *MP3*, що діяв у 1999—2001 рр.

компенсації, оскільки Вернон був власником, минув на ура: контракт на написання десятка статей до енциклопедій про рок-н-рол, кількаденна халтура, щоб продати квитки на фестиваль у передмісті, рецензії платівок для спеціалізованих видань... також він почав продавати через інтернет усе, що забрав із крамниці. Основна частина майна була в готівці, але залишалося кілька вінілів, обкладинок платівок і важлива колекція афіш та футболіток, які Вернон не став продавати за безцінь разом із рештою. На *eBay* він заробив утричі більше, ніж очікував, причому без махлярства в бухгалтерських записях. Треба лишень бути серйозним, ходити на пошту й акуратно все запаковувати. Перший рік був суцільною ейфорією. Життя часто грає на два тайми: протягом першого воно тебе заколисує, змушуючи думати, що ти всім керуєш, а протягом другого, коли ти розслабляєшся і складаєш зброю, застає зненацька й завдає удару.

Вернон віднайшов смак ранкового нічогонеробіння: протягом більш як двадцяти років, чи в дощ, чи в спеку, чи коли хотілося здохнути, він будь-що піднімав те трикляте металеве жалюзі в крамниці шість днів на тиждень. За двадцять п'ять років лише три речі змусили Вернона не вийти на роботу: кишкова інфекція, зубний імплант і запалення сідничного нерва.

Цілий рік він заново вчився валятися в ліжку й читати, якщо хотілося. Неземним кайфом для Вернона було слухати радіо і паралельно шукати порно в мережі. Він знав усе про кар'єру Саші Грей, Боббі Старр і Ніни Робертс. Він також обожнював дрімати вдень, з півгодинки читати й засинати, мов після маку.

На другий рік Вернон зайнявся пошуком портретів для книги про Джонні Кеша, подався до центру

зайнятості по виплату з безробіття, а також почав розпродувати речі з власної колекції. Він непогано заробляв на *eBay* і ніколи б не припустив, що саме фетишизм — це кнопка радіокерування покупцями, адже продавалося все: різноманітний крам, комікси, пластикові фігурки, афіші, фензини¹, фотокниги, футболки... Коли починаєш розпродаж власних речей, спочатку це робиш стримано, а коли це виходить добре, дістаєш справжнє задоволення дивитися, як розходяться твої речі. Так його домівка позбувалася найменшого сліду колишнього життя.

Вернон не забував належно оцінювати приємність ранків, коли ніхто не приходив його доставати. Весь час він слухав музику. Гурти на кшталт *The Kills*, *White Stripes* та *Strokes* могли випускати скільки їм заманеться альбомів, більше не треба було за цим слідкувати. Вернону набридли ці безупинні новинки, яким не було кінця, — щоб устигати за ними, довелося б розчинитися в мережі й поглинати нові звуки, не передихаючи.

Натомість він ніяк не міг передбачити, що з закриттям крамниці поведеться так скрутно з дівчатами. Кажуть, що рок-н-рол — прерогатива чоловіків, але те, що кажуть, зазвичай брідня: нових покупниць завжди вистачало. З дівчатами Вернон був у цілковитій злагоді. Він не був вірним коханцем, через що юнки ще більше ходили назирці, тільки й знай давати драла. Достатньо було одного разу, щоб якась краля зайшла зі своїм бойфрендом у пошуках сидюка², і через вісім днів вона вже поверталася сама. Не кажучи вже, що в його кварталі

¹ Від англ. *fanzine* (*fan magazine*) — аматорське малотиражне видання.

² Диск (сленг).

було повно мамзелей. Були косметологи в кінці вулиці, були дівчата з крамниці навпроти, а також із пошти, з ресторану, бару, басейну. Рибне місце, до якого Вернон втратив доступ, як тільки віддав ключі.

За все життя в нього було небагато серйозних стосунків. Як і більшість знайомих хлопців, він жив спогадом про дівчину, яка пішла. І яка була значущою. Для Вернона такою стала Северина. Йому було двадцять вісім. Він занадто дорожив репутацією серійного коханця і не хотів вчасно визнати, що вона була тою єдиною. Парубок на все село, вовкуватий і незалежний — його вміння елегантно-безсоромно міняти коханок викликало захват друзів. Або принаймні він думав, що складає подібне враження. Коханець на одну ніч, спокусник, який не має жодних прихильностей, якого не вдається улестити. Вернон не обманювався ілюзіями: він, як і будь-який невпевнений у собі хлопчик, втішався думкою, що може змусити жінок плакати.

Северина була високою та завзятою, бадьорою настільки, що це починало втомлювати, її ноги були нескіченними, а виглядала вона, як заможна парижанка, що навіть у кожусі з баранячої шкіри залишалася б шикарною. Северина енергійно бралася до справ, уміла робити все по дому, і навіть поміняти колесо в машині десь на узбіччі їй було не страшно, вона належала до того виду багатійок, які звикли проливати піт і не скаржитись. Однак це не заважало вміти розслаблятися, коли вони були вдвох. Згадуючи Северину, Вернон уявляє її голою на ліжку, де вона обожнювала ніжитися всі вихідні. Ставлячи програвач поруч із матрацом прямо на підлогу, вона не мусила вставати, щоб міняти диск. Довкола постелі — наклади з цигарок, пляшки води,

телефон із вічно скрученим проводом. Це було її королівством. Місяцями Вернона туди впускали.

Северина була з тих дівчат, кого мама навчила: якщо коханий поскакав у гречку, плакати нічого. Тому вона зціплювала зуби. Вернона було просто заскочити — і він дивувався, чому вона його одразу не кинула. Лише сказала: «Я піду», — і пробачила йому. Вернон припустив, що Северина не мала сили його втратити, і почав злегка зневажати її слабкодухість. Значить, можна було взятися за старе. Три чи чотири рази вони сильно сварилися, і вона попереджала: «Не доводь, інакше я піду, ти не залишаєш мені вибору», — і Вернон був упевнений, що вона цього ніколи не зробить. Він нічого не помічав. Коли стало відомо, що в Северини є хтось інший, Вернон склав її речі до коробки, яку залишив на тротуарі біля входу. Роками по тому йому ввижалася картина, як перехожі риються в її одязі, книжках і флаконах та розкидають їх під дверима. Більше він не чув про неї. Знадобився час, аби Вернон зізнався собі, що до тям приїти неможливо. Він мав талант ігнорувати власні емоції. Часто з'являються думки про те, яким би було життя, якби він залишився з Севериною. Якби йому вистачило сміливості відмовитися від того, ким був раніше, якби він знав, що доводиться відмовлятися від бажаного і що краще заздалегідь починати зализувати рани. Вона б точно народила дітей. Северина належала саме до таких жінок. Таких, які гніздуються. Не втрачаючи свого шарму. Не перетворюючись на мегеру. Тендітна пані, яка б харчувалася біопродуктами й цікавилася глобальним потеплінням, але, Вернон переконаний, продовжувала б слухати Трікі та Дженіс Джоплін. Якби він залишився з нею, то одразу після крамниці знайшов би

роботу, бо в них була б малеча й він не мав би вибору. Сьогодні вони б переймалися, як витягнути з лайна старшого чи що робити з анорексією меншої. Ну й гаразд. Вернон уникнув найгіршого.

Зараз він трахається рідше навіть за одруженого чоловіка. Вернон і уявити не міг, що без сексу реально так довго протриматися. Фейсбук чи *Meetic*¹ чудесно підходять, аби пікапити, сидячи вдома, але якщо спілкування продовжується не у віртуальному світі *Second Life*, то потрібно наважатися піти на побачення. Дібрати прикид, який би виглядав вінтажно, а не як у підстаркуватого жебрака, примудритись оминати кафе, кіно і тим паче уникнути вечери де-небудь... в жодному випадку не приводити до себе додому, де пусті полиці, порожній холодильник і жажливий розгардіяш — нічого спільного з милим хаосом холостяцького лігва. Домівка Вернона пропахла зношеними шкарпетками, цим типовим для старого парубка ароматом. Він може повідчиняти вікна, напарфумитися. Цим запахом помічено його територію. Зазвичай Вернон пікапив дівчат в інтернеті й давав піймати облизня, коли вони даремне чекали його на побаченні.

Він добре знав жінок, оскільки зустрічався з багатьма. У місті повно крутихвісток, готових, аби підняти Вернону настрій, прибирати в нього вдома та люб'язно навкарачках робити мінет. Проте він виріс із того віку, коли думаєш, що все це робиться без списку вимог натомість. Якщо дівчина стара й потворна, це ще не означає, що вона менш надокучлива та вимоглива, ніж двадцятирічна хорошуля. Така жіноча особливість: вони

¹ Сайт знайомств.

місяцями тримаються в тіні, перш ніж сукати свій мотузок. Вернон остерігався жінок, яких міг привабити.

Інша річ — приятелі. Роками слухати разом диски, ходити на концерти, обговорювати гурти — ці зв'язки священні. Зустрічі не припинялися навіть коли треба було переїжджати. Проте тепер дещо змінилося: про рандеву потрібно було спеціально домовлятися, тоді як раніше друзі просто заходили до крамниці, коли опинялися неподалік. Вернон не звик організовувати вечери, походи в кіно чи галасливі вечірки... Він не помітив, як помалу більшість кентів перебралася до провінції. Чи то через жінку з дітьми й неможливість поміститися всім на тридцяти квадратних метрах, чи то через дорожнечу Парижа вони завбачливо поверталися до рідного міста. З категорії тих, кому за сорок, Париж витримував лише дітей майновласників, решта населення мала продовжувати свій шлях деінде. Вернон залишився. Можливо, він помилився.

Усвідомлення розрухи прийшло згодом, коли самотність замурувала Вернона живцем. Далі настала чорна смуга.

Усе почалося з Бертрана. Ремісія раку. Пухлина з'явилася знову на горлі. Через першу Бертрану було дуже херово. Він гадав, що спекався проблеми. Чи принаймні його друзі святкували одужання як остаточну перемогу. Події трапилися швидко, як аперкот, і всі оговталися тільки після поховання. За три місяці від діагнозу до смерті хвороба буквально з'їла Бертрана. Він носив чорні сорочки з високим коміром. Так він одягався з 1988 року. Від пива його черево роздулося так, що доводилося напружуватись, аби застібнути гудзики. У сорок із чимось Бертран мав довге сиве волосся, темні окуляри *Ray-Ban*,

красиві чоботи зі зміїної шкіри та піку пройдисвіта. Громило, вкритий плямами, але в хорошому стані.

Побачити його в піжамі для старечі стало шоком. Втрату волосся ще якось можна було пережити. Але від смішної піжами у Вернона стискалося серце. Бертран більше не міг харчуватись, і найкраща у світі трава ніяк би цьому не зарадила. Він утратив свої звичні габарити. Масивні кістки непристойно стирчали з-під пожовклої шкіри. Бертран уперто носив персні з черепами, хоч вони вже зісковзували йому з пальців. Він бачив і цілком усвідомлював, як день за днем здихає.

Далі — безперервний біль, знеможене тіло та маска скелета. Вони без угаву жартували про морфієву крапельницю, адже смішки перетворилися на єдино можливий спосіб спілкування. Інколи Бертран говорив про смерть, що чекає на нього. Він розповідав, що вночі його будив страх, і казав: «Найгірше те, що я при повній свідомості відчуваю тіло, яке нахрін розвалюється, і нічого не можу вдіяти». Вернон не міг на це відповісти: «Та ну, все владнається, старий, тримайся». Тому вони слухали *The Cramps*, *The Gun Club* та *MC5* і пили пиво, яке Бертран ще перетравлював. Його сім'я лютувала, але, чесно кажучи, що ж їм залишалося?

Звістка про смерть прийшла зранку повідомленням на мобільний. Зненацька, так само як інші, Вернон мусив задовольнитися тим, щоб узяти себе в руки на похованні. Чорні окуляри. Усе необхідне в них було наготові, включно з красивим чорним костюмом. Лише згодом ним заволоділо сум'яття. Розгубленість і відчуття втрати. Хотілося за звичкою покликати Бертрана, рука не підіймалася стерти його останні голосові повідомлення, неможливо було повірити, що це

трапилося. З певного віку ти вже не відділяєш себе від померлих, залишаєшся в їхньому часі, в їхній компанії. У день роковин смерті Джо Страммера¹ Вернон робив те саме, що й в компанії Бертрана: прослуховував усі альбоми *The Clash*, цмулячи пиво. Він ніколи особливо не цікавився цим гуртом. Але дружба вчить грати за чужими правилами.

У той день грудня 2002 року вони стояли в черзі за лососем, бо Бертран проводив Святвечір з однією норвежкою, яку прагнув епатувати кулінарною вишуканістю. Він був переконаний, що копчений лосось продається саме в тому магазині п'ятого округу і ніде більше. Після довгої їзди на метро — очікування в черзі, яка розтяглася вздовж тротуару. Стояти добрячих сорок хвилин. Вернон відійшов за цигарками і по радіо в тютюновій крамниці почув про смерть Страммера. Він повернувся до Бертрана. «Ні, це гониво!» — «Думаєш, я б так приколювався?» Бертран зблід мов крейда, та все-таки затарився лососем і двома пляшками горілки. Другу вони допивали, наспівуючи «Lost in the Supermarket»² і згадуючи, як разом дивилися сольний виступ Страммера. Вернон пішов тоді за компанію, але на місці через раптові емоції в нього підкосилися ноги, він притулив своє плече до плеча друга, і сльози ринули йому з очей. Вернон ніколи про це не говорив, проте в день смерті Джо Страммера все розповів, на що Бертран сказав: «Так, знаю, я все бачив, але не хотів гноїти тебе через це». Чорт забирай, Страммер. Хіба після такого могло трапитися щось краще?

¹ Рок-музикант, вокаліст британського панк-гурту *The Clash*.

² Пісня *The Clash* 1979 року, написана Джо Страммером та Міком Джоунсом.

Через три місяці настала черга Жана-Но. Ні тобі нетверезого стану, ні перевищення швидкості. Шосе, вантажівка, крутий поворот і туман. Повертаючись із жінкою з вихідних, він захотів перемкнути радіостанцію. З-під уламків її дістали з розквашеним носом. Згодом хірурги приробили їй у тисячу разів красивіший. Але Жан-Но вже ніколи його не побачив.

У ту неділю Вернон був у подружки, розвалившись на вдвоє зігнутому матраці біля стіни і вкритий індійською тканиною, так пропаленою косячками, що здавалось, наче це такий візерунок. Це був вечір перегляду всієї серії фільмів «Чужий» на проекторі. Крихітка жила поблизу станції метро «Гонкур» у кімнаті на горішньому поверсі. Недалеко від неї розташовувався один із останніх прокатів *DVD*. Вони вже переглянули «Світле майбутнє», «Шаленого Макса», «Хрещеного батька» та «Китайську історію про привидів». Ця дівчина, фанатка косяків та манги, була справжньою знахідкою. Не з тих, хто щовечора хотів іти на гульки. Задовбувала вона єдиним: «Котику, будь ласка, сходи мені по цукерки». П'ять поверхів пішки. Вернон був не готовий ставати слухняним «котиком». Вона якраз принесла колу з льодом на величезній таці, фільм був на паузі, коли Вернон зняв слухавку, хоча рідко робив це по неділях. Але Емілі так довго йому не телефонувала, що він засумнівався — може, щось важливе. Вона дізналася про новину від меншої сестри Жана-Но. Вернона здивувало, що Емілі

взялась обдзвонювати друзів. Усе-таки в Жана-Но була дружина. Гаразд, на той момент у лікарні, але щоб коханка поширювала звістку? Він добре знав Емілі, тоді вони перестали спілкуватись, і нагода була вкрай мерзенною, щоб обмінюватися новинами.

Вернон наполіг, щоб вони продовжили дивитися фільм. Сказав собі, що для нього це не так суттєво. Він здивувався. Подумав, що стає бездушним. З Жаном-Но вони бачилися щотижня, а після смерті Бертрана ще більше зблизилися. Разом обідали в турка поблизу Північного вокзалу й весь час замовляли те саме меню за дванадцять євро, запиваючи холодним пивом. Жан-Но мудохався через те, що кинув палити. Сердешний, якби він знав, що це даремно, то заводив би будильника, щоб уставати серед ночі й курити більше. Жан-Но одружився з такою собі занудою. Багатьох хлопців жорсткий контроль умиротворює.

Лише пізніше серед ночі це його наздогнало. У момент, коли провалюєшся в сон, Вернона прошибнула крижана хвиля. Він мусив одягнутися й вийти, пройти-ся на холоді, побути наодинці, побачити, як ліхтарі висвічують силуети, розчинитися в русі, відчутти ґрунт під ногами. Він був живим. І заледве міг дихати.

Вернон часто виходив прогулятися сам уночі. Ця звичка з'явилася в кінці 80-х, коли рокери почали слухати хіп-хоп. Посприяло те, що *Public Enemy* та *Beastie Boys* записувалися на тому ж лейблі, що й *Slayer*. У крамниці він заприятелював із фанатом *Funkadelic*, мовчазним злобним арійцем, зараз Вернон здогадується, що той був на героїні, але тоді до цього не додумався. Чувак малював графіті, підписуючись «Зона́» скрізь, де проходив. Вони недовго ладнали, бо Зона́ набридло писати

на вулицях, тому що «метро — це реальна фішка». Він хотів калякати на вагонах, проникаючи в депо, а Вернону не хотілися лазити з ним підземкою. Вони були на різних хвилях: Вернона мало цікавили легенди про художників графіті з команди *93МС* чи *МКС*, дикий стиль¹ чи схожий на маршмелоу *throw up*². Він розумів, що в цьому є свій кайф, але все одно не надихався. Його фішкою було вилазити на дахи будинків, ризикуючи звернути шию, щоб дві години провести в тиші аерографу, роблячи паузи на перекури, роздивляючись перехожих унизу, які б не додумалися глянути догори, де стояла постать мовчазного вартового.

У першу ніч, коли не стало Жана-Но, Вернон бродив, аж доки підосви не починали пекти п'яти, тоді ненадовго зупинявся і згодом продовжував іти. Думалося про дітей Жана-Но, і дещо не сходилося. Сироти. Це слово ніяк не пасувало до таких собі трьох дебілів, які безперестанку вимагали уваги, тортів та нових ігор.

Жан-Но охоче поводить як придурак. Він був зарозумілим. Завжди слухав химеристу музику, в підлітковому віці — *Einstürzende Neubauten* та *Foetus*, пізніше взявся за конкретне довбодятелство, фанатів від *Rudimentary Peni* і *Minor Threat* і водночас клюкав немов не в себе. Аби разом проводити час, потрібно було схвальном про все відгукуватись, інакше Жан-Но ставав уїдлигим. У сорок років він захотів стати істинним буржуа, тому почав ходити до опери. Одягався по-святковому, як чоловічок із набору конструктора *Playmobil*, і виголо-

¹ Стиль графіті, де в ретельно підбраному малюнку промальовуються лінії контурів та поєднання кольорів.

² Стиль графіті, в якому простими лініями виводяться букви, які потім розфарбовуються.

шував ідіотизми правих партій за десять років до того, коли це стало модним. На той час щось подібне було настільки атиповим, що мало певну родзинку.

Відтепер Вернон жив у світі, де Ян Маккей¹ міг стати наркоманом, але більше не було Жана-Но, який би якось це прокоментував.

Потім настала черга Педро. Заледве через вісім місяців. Зупинка серця. Насправді Педро звали П'єром, але він уживав стільки кокаїну, що цілком заслужив на південноамериканське ім'я.

Вернон чекав поблизу «Елізе-Монмартр»², де ще не сталася пожежа і де в той вечір грали *The Libertines*. Він намагався обійняти чи то помічницю, чи то стажерку, яка ішачила в одній із програм Тьєррі Ардіссона³ і говорила лише про ведучого, вдаючи, що ненавидить його, але насправді обожнювала. Здалеку перед залом стояв один із кентів, Вернон гукнув його, бажаючи показати дівчину, з якою був: брюнетка з чубчиком, у джинсах, із сигаретою, на високих підборах, — таких дівчат на початку нульових у столиці з'явилася ціла серія. Побачивши Вернона, кент почав плакати. Не можучи нічого пояснити, він тільки повторював: «Педро, Педро, Педро», — і Вернон відчув неймовірну втому.

Педро з легкістю спустив на свій ніс три будинки, дві «Феррарі», пожертвував усіма любовними історіями, дружбою, кар'єрними потугами, зовнішнім виглядом і комплектом зубів. Проте це не сталося безславно,

¹ Американський гітарист, вокаліст і продюсер, власник незалежного рекорд-лейблу *Dischord Records*.

² Паризьке кабаре, що існує з 1807 року, де вперше на публіку станцювали канкан. У 2011 році кабаре закрили через пожежу, у 2016-му воно відновило роботу.

³ Французький телепродюсер.

Педро не прикидався, що не має проблем, навпаки, його фішкою було дрібне марнославство, триумфальна істерика, цілком свідомо залежність. Він втирав порошок у ясна, ховав до куртки, знав клозети всіх барів Парижа, обираючи туалети виключно за їхньою практичністю. Повертаючись додому, Педро всюди його розкладав і через кілька днів знову йшов, і Вернон залишався сам, мов уламок на суші. Також фішками Педро були Марвін Гей, Гамільтон Богенон, Даяна Росс і *The Temptations*. Вернон любив бути запрошеним: виняткове звучання, комфортні крісла й віскі, завдяки якому можна було мандрувати, по черзі вони то були гангстерами, то детективами, то англійськими денді.

Вернон переглядав фотографію, де вони були вчотирьох. Він і троє померлих. Йому тридцять п'ять, друзі поруч. Гарний знімок, зроблений на плівковий фотоапарат, роздрукований у кількох екземплярах для знайомих. Четверо хлопців хоч і напідпитку, але стрункі, з красивими шевелюрами, палаючими очима та усмішками, в яких ні сліду гіркоти. У той вечір вони піднімали келихи, а Вернон був пригнічений: псувало настрій те, що йому виповнюється тридцять п'ять. Четверо запальних бовдурів, щасливих бути кретинами, не свідомі нічого, і насамперед того, що життя для них приготувало. Більшу частину ночі вони слухали Смокі Робінсона.

Після смерті Педро Вернон перестав виходити у світ і передзвонюватися зі знайомими. Він гадав, що це тимчасовий стан, що це мине. Здавалося цілком до речним замкнутися в собі після ряду поховань.

У той час повелося туго з бабулесиками, і це вкрай загостило усамітнення Вернона. Вечеряти в гостях,

не маючи за що купити пляшку випивки, відраджувало приймати запрошення. Паритися, що хтось захоче скинутися на грам порошку. Паритися, що проїзд у метро стане недоступним. Паритися, бо в його кедів відклеїлася підошва. Паритися через дрібниці, на які Вернон ніколи не звертав уваги, і дуріти через них.

Він залишався вдома. Благословляв це століття. Вернон поглинав музику, серіали, фільми. З часом перестав слухати радіо. Протягом двадцяти років щоранку він рефлекторно вмикав його. Але зараз новини були тривожними й нецікавими. Вернон позбувся звички їх слухати. З телевізором усе відбулося саме собою. Було і так багато занять в інтернеті. У мережі він усе ще переглядав заголовки видань. Та зазвичай Вернон сидів на порносайтах. І більше не хотів чути про кризу, іслам, екологічні злочини, сланцевий газ, недоглянутих орангутанів чи ромів, яким не дозволяють їздити автобусом.

Кубельце його було комфортним. Вернон виживав, затримуючи подих. Мінімізуючи кожну дію. Він менше їв. Розпочав із того, що скоротив меню на вечерю. Китайська локшина швидкого приготування. М'яса він більше не купує, білок — то для спортсменів. В основному Вернон їсть рис. Оптом по п'ять кілограм скуповується в *Tang Frères*¹. Зменшує кількість цигарок: відмовляється від першої, чекаючи, коли можна викурити другу, і після ранкової кави замислюється, чи дійсно так хочеться третьої. Бички зберігає. Інколи Вернон прогулюється поблизу сусідніх офісів і там, де працівники виходять на перекур, підбирає найдовші недопалки. Він сам почувується ніби згасле полум'я,

¹ Мережа азійських супермаркетів у китайському кварталі Парижа.

чий іскри час від часу роздумує вітер, проте їх недостатньо, аби розгорітися. Вмираючий вогонь.

Часом у нього бувають напади бадьорості. Тоді Вернон заходить на *LinkedIn* і складає список очевидно працевлаштованих знайомих, обіцяючи собі з ними зв'язатися. Він вигадує, як розповідатиме пов'язану з дівчатами історію. Репутація секс-бомби прихильно налаштовує чоловіків-співрозмовників. Вернон розпочав би так: «Мене не було в Парижі, я трахав одну угорку, яка затигла мене до Будапешта (чи то гарну американку, що весь час подорожувала, насправді національність не має значення, головне — скласти потрібне враження), класно повеселився, тепер повернувся й шукаю якусь дільце, в тебе часом не знайдеться чогось для мене?» Він би розіграв спокійного бродягу без кіпішу. Вернон не став би багато пояснювати з приводу бабла: очевидно, що в нього ні гроша. Він і так в принципі ніколи не купався в золоті. Колись це навіть сприяло кредиту довіри. Колись, до початку нульових, коли публіка на концертах почала як ні в чому не бувало вдягати нові й дорогі черевики престижного бренду, добротні трендові наручні годинники та джинси новомодного фасону, які класно сидять. З появою модної мережі *Zadig & Voltaire* безгрошів'я втратило свій поетичний ореол, хоча раніше протягом цілих десятиліть воно було атрибутом справжнього артиста, який не продав душу. Сьогодні — смерть переможеним навіть у рок-н-ролі.

Однак Вернон ніколи нікому не телефонує просити допомоги. Складно визначити, що саме його стримує. Він думав над цим. Абсолютна загадка. В інтернеті він читав детальні поради патологічним прокрастинаторам. Так, Вернон склав список речей, які міг втратити,

якими ризикував, і перерахував те, що міг виграти. Нічого не змінилося. Він нікого не кликав.

Загинув Александр Білч. Часто зустрічаючи це прізвище на Фейсбуці, Вернон спочатку не в'їхав, про що мова. Мертве тіло знайшли в готельному номері.

Хто тепер сплачуватиме оренду? Питання, яке перше спало на думку. Вернону ніхто не відповів на останні мейли та повідомлення. Його вигуки про допомогу. Він звик, що з Алексом складно зв'язатися. Проте розраховував на нього. Як і кожного разу, коли ситуація ставала критичною. Завжди закінчувалося тим, що Алекс виручав.

Коли Вернон сидить перед екраном, суміш дивних і суперечливих почуттів охоплює його, так ніби на серці шкребуть коти, закинуті спритним і безжальним дре-сирувальником. В інтернеті все поширюється, як проказа. Уже довгий час Александр належав світові. Вернон думав, що звик. Коли Александр випускав новий альбом чи їхав у турне, це було неможливо ігнорувати. Не минуло й дня, щоб він десь не засвітився, дригаючи ногами чи ляпаючи якісь нісенітниці своїм красивим глибоким голосом, як у шансоньє-наркомана. Успіх наздогнав Александра так, ніби в нього врізалася вантажівка. Ні, він не пиндючився, але відчайдушна безнадійність, яка його з'їдала, втомлювала всіх близьких. Складно втішати того, хто отримав усе, що тільки можна побажати.

Фотографій небіжчика в готельному номері поки немає. З'являться. Алекс утопився. У власній ванні. Мікс шампанського та препаратів, він заснув. Візьми здогадайся, якого дідька в ясний день він опинився сам-самісінький у готельній ванній. Візьми здогадайся, якого нечистого цей тип був безпорадно нещасним.

Алекс партачив аж до самої смерті. Готель — заїжджена для натхнення тема, але достатньо екзотична для чогось зловісного. Він часто винаймав кімнату в місті на кілька днів, і йому достатньо було захотіти побачитися з фотографом, який мешкав поверхом нижче, аби зостатися в того на ночівлю. Алекс любив жити в готелі. Йому було сорок шість. Хто чекає початку андропаузи, аби померти від передозування? Майкл Джексон, Вітні Г'юстон... мабуть, це фішка чорних.

Бліч також любив бачитися зі старими друзями. Таке бажання виникало в нього, як бажання сходити в туалет. Він міг рік, навіть два нічого не давати знати про себе, а потім, мов скажений, брався всім надзвонювати чи закидувати листами, навіть раптово завалитися до когось додому. З Алексом було неможливо пропустити по склянці в барі. Будь-яка розмова переривалася після п'яти хвилин через якогось фаната, можливо й агресивного. Або взагалі неадекватного. Зазвичай фанати, які влазять у розмову, — важкодуми. Коли Александр хотів побачитися з Верноном, то телефонував і набивався в гості. Вони випивали по пиву, роблячи вигляд, що нічого не змінилося. От анекдот. Однією піснею Александр заробляв стільки, скільки назбиралося в касі крамниці Вернона за двадцять років. Чи могла ця малесенька деталь не вплинути на їхні стосунки?

Алекс завів чимало друзів із *VIP*-середовища. Але був переконаний: «справжнє життя» зникло, коли прийшов успіх. Вернон часто втовкмачував, що це особливість періоду, бо в районі тридцяти років усе з тріском розвалюється, неважливо, чи ти мегазірка, чи голоштанець, — ніщо не клеїться купи. Різниця така: для тих, хто не встиг застрибнути до поїзда успішності, немає

жодної компенсації. Змога подорожувати світом, сидючи в першому класі, трахати найгарніших дівчат, спілкуватися з крутими дилерами чи інвестувати в Гарлі Девідсон з'явилася не завдяки наближенню старості. Але Алекс не хотів нічого чути. Переконати його у власній фартовості було вкрай складно, настільки кепським був стан.

Александр був іще хлоп'ям, коли вперше зайшов до крамниці. Великі очі та довгі загнуті вії надавали його обличчю дитячого виразу. Він приходив із пляшкою пива *Jenlain*, займав своє місце на табуреті й просив послухати диски. Для Алекса Вернон був людиною, завдяки якій розпочиналася магія: саме Вернон уперше дав прослухати запис концерту наживо *Stiff Little Fingers*, *The Redskins*, перший міні-альбом *Bad Brains*, виступ *Sham 69* для радіопрограми Джона Піла чи пісню «Fight or Die» групи *Code of Honor*. Алекс був неповнолітнім, мав товсті щоки і не вдавав із себе крутого. Безсумнівно, його фантастичний злет завдячував, зокрема, усмішці Бліча: вона впливала на людей так само, як перегляд відео з котиками на ютьюбі. Треба бути нечутливим, як маніяк-убивця, аби залишатися байдужим. Як і решта, Алекс бренькав і цяпотів то в одній, то в іншій групі. Як часто це трапляється, знаменитість прийшла раптово. У той час були герої сцени, на яких робили ставки. З них майже всі безслідно зникли. Алексове захоплення наркотиками проявилось пізно, забравши в нього все. Але цей хлопець завжди йшов уперед із невидимим кинжалом у серці. Хоч він і реготав з найменшого приводу, щось у його погляді виказувало внутрішню надломленість, якій нічим зарадити.

Непристойно прагматичне питання мучить Вернона: хто сплачуватиме його оренду? Історія розпочалася

незабаром після смерті Жана-Но. З випадкової зустрічі поблизу станції «Бонсержан». Тоді Александр кинувся йому на плече. Довгий час із концерту Трікі в «Елізе-Монмартр» вони не бачилися. Незважаючи на перші хвилини прикрого зняковіння, коли доводилося вдавати старих приятелів, які мають багато що розповісти одне одному (ніби історія продажів на *eBay* була рівнозначною пригодам на яхті в компанії наркотиків та Іггі Попа), тусуватися з Александром було кльово.

У той день Алекс був нереально вгашений. Він радісно-очманіло щось белькотав, і було схоже, що йому вже певний час мріється нарешті побувати вдома. Алекса треба було підтримувати за лікоть, аби він не гракнув на засніжений тротуар. Як завжди з ентузіазмом, Бліч наполягав на тому, щоб разом зайти до знайомого дилера, який жив неподалік. То був улесливий тип з претензією на найрозумнішого, який писав музику в програмі *GarageBand*. Від нідерландської травки, яку він курив, одразу ж боліла голова. Будь-якою ціною він прагнув поділитися своїми «нештодавніми звуками». Довелося слухати пілікання синтезатора, склеєне з незамислуватим ритмом. Оскільки Алекс був уже вгашений, то зацікавився цим лайном, розповідаючи дилеру, як працювати з герцами, звуковими коливаннями, і як, комбінуючи їх певним чином, можна вплинути на мозкову діяльність. Бліча просто перло від теми синхронізації церебральних хвиль, так що дилер розвісив вуха. Проте правду знали всі: роками Алекс не міг написати якусь композицію. Він застряг на «альфа-хвилях», бо був неспроможний скласти докупи три акорди чи придумати мелодійний приспів.

Уже геть стемніло, коли вони вийшли на вулицю. Машин було зовсім трохи, і все довкола чарувало тишею

та білосніжністю. Вернон презирливо відгукнувся про афішу чотири на три метри, на якій одягнена в чорне актриса крутила дупою на мотоциклі. Він сказав щось дошкульне типу: «Вона виглядає настільки дубоголовою, що я б краще трахав гумову жінку», — на що Алекс якось неприродно засміявся. Очевидно, він її знав. Вернону стало цікаво, чи це Алекс підчепив дівчину. Білч користувався популярністю серед жінок, і для цього йому не потрібно було продавати диски. Він мав багато *VIP*-друзів, тобто людей, чиє ім'я та пику всі достеменно знали, навіть ні разу не зустрівшись із ними. Алекс записував їх до телефонної книги під кодовими назвами на випадок, якби його мобільний вкрали чи він його загубив. Він божеволів від думки, що його список контактів міг потрапити до чужих рук. Часто, коли дзвонив телефон, Білч спантеличено вдивлявся в ім'я абонента, намагаючись його розшифрувати. Наприклад, скорочення «ВК» вганяло в ступор: це могли бути Венсан Кассель, Вільям Корін, Венсан Коломб або навіть складніше — В'їдлива Курва чи Видовбень Кремезний... Лише коли Алекс прослуховував повідомлення, то згадував: «ВК» означало «ванна кімната», тому що там він кілька годин щось обговорював із Жюльєном Доре. Тоді ця ідея здалася геніальною. Як і будь-що тьмаве, що спадає на думку після третьої ночі.

Вернон спитав: «Ти пам'ятаєш Жана-Но?» Звичайно, Алекс пам'ятав. На початку дев'яностих вони разом грали в «Нацистських повій». А після того понад десять років не бачилися. Жан-Но ненавидів Білча й усе, що той уособлював: поетичний рок-н-рол, хіпстерство і передусім — блискавичний успіх, досягнутий без допомоги родинних зв'язків (що особливо дратувало Жана-Но). Адже

вони синхронно працювали в тій же галузі, але один здобув усі лаври, а другий — ухопив на шило патоки. Жан-Но терпіти не міг, коли їх порівнювали, тому весь час глузував із Бліча. «Жан-Но помер, знаєш?» — у відповідь на це Алекс страшенно зблід. Через таку кількість невдаваних емоцій Вернон відчув себе не в своїй тарілці, але йому забракло сміливості: «Ей, перестань, чесно кажучи, він тебе на дух не переносив». Алекс наполіг на тому, щоб узяти таксі й поїхати до Вернона додому. Досить швидко вони схопили одну хвилию: двійко істеричних хом'яків, які щосили крутять одне й те ж колесо. Скрутившись калачиком на дивані, Алекс думав, що він ніби в яйці. Він обожнював компактність Вернонового помешкання, де почувався в безпеці. Вони слухали *Dogs*, чого ні один, ні другий не робив уже протягом двадцяти років. Алекс залишився на три дні. Він був одержимий своїм «дослідженням» бінауральних ритмів і змушував Вернона слухати різні види хвиль, які нібито повинні були мати глибокий вплив на несвідоме, але по факту лише викликали мігрень. Бліч мав із собою п'ять грамів. Вони прийняли їх без поспіху, як і годиться старійшинам. Вернон почав клювати носом: кокс розслабляв його і допомагав заснути; Алекс же надумав влаштувати самому собі інтерв'ю. Маючи стару камеру, він записав відео на трьох касетах, а коли Вернон прокинувся, влаштував ціле шоу: «Чувак, це мій заповіт, викупаєш? Залишаю тобі. Настільки довіряю». Він був несповна розуму. Знову почав розказувати про дельта- і гамма-хвилі, творчий процес та ідею написати музику, яка б мала наркотичний ефект і модифікувала б нейронну систему. Вернон був у розпачі, бо Алекс змусив його слухати ці недолугі звуки в навушниках.

Субутекс вийшов по колу, цигарки, чипси та віскі з кредиткою свого друга-музиканта. «У тебе реально нічого їсти? А з чого ти зараз живеш? Хочеш, я підкину тобі трохи грошень?» Вернон не сплачував оренди два місяці й відчайдушно боровся, щоб проплатити третій, бо, кажуть, виселяти мають право починаючи з трьох місяців заборгованості. Саме так це й почалося. Александр перерахував на його картку кошти для оплати квартальної оренди: «Клянуся, мені ще приємніше, ніж тобі». Ідучи, Білч на поліг: «Звертайся, коли знадобляться гроші, у мене вони є, ти в курсі... Обіцяєш, що потелефонуєш?»

І Вернон потелефонував. Спочатку, правда, думав упоратися якимось інакше, але на четвертому місяці заборгованості таки звернувся по допомогу. Алекс його виручив. Не роздумуючи. Через декілька місяців Вернон знову потелефонував. Було соромно, але водночас він ніби повернувся в дитинство. Тоді, коли батьки були живими і можна було розраховувати на них в екстремальних випадках. Тепер його друг опікувався ним. Алекс витяг Вернона з болота. Вписав банківський рахунок Субутекса до списку власних витрат і в три кліки вирішив усі проблеми. Вернон опирався й усіляко відтягував цей момент. Він то почувався винним і злився, то дякував і полегшено зітхав. Грошове питання стало настільки легким для Алекса і настільки складним для інших. Субутекс надсилав чек власникові, а потім поповнював запаси цигарок, їжі та пива на кожен день і ревниво зберігав їх. Так і виживав.

Дзвінок у двері. Вернон не відповідає. Мабуть, поштар приніс листа. Субутекс ні за що не розписується. Йому

байдуже до адміністративних документів. Потроху таке ставлення, подібне до ментального паралічу, виробилося саме: Вернон не міг упоратися з дедалі більшою кількістю відносно простих завдань. Він стишує музику й чекає. У двері починають ломитися. Стукають. Склавши руки на колінах, Вернон сидить на ліжку і за звичкою чекає, доки відвідувачі підуть. Але незвичний звук у замковій щілині є тривожним сигналом, що двері намагаються відімкнути ззовні. Він одразу ж розуміє, що відбувається. Бігом мовчки натягує джинси та чистий светр. Береться зашнуровувати стару пару низьких мартинсів, коли двері відчиняються. Вернона лихоманить, як під дозою низькоякісних наркотиків. Четверо чоловіків заходять і витріщаються на нього. Той, що попереду, починає говорити: «Мсьє, ви могли нам відчинити». Пильно вдивляється, оцінює. На ньому — елегантна хустинка кольору морської блакиті, зав'язана довкола шиї, та окуляри в червоній оправі. Його сірий костюм закороткий. Нейтральним тоном він читає з планшета: «Бла-бла-бла, що проживає в... бла-бла. Ви, мсьє, ла-ла-ла... винаймаєте житло...»

Десять років він сплачує цю гробану оренду. Десять років. Понад 90 000 євро. Прямо до кишені якомусь кретину, який і в носі не колупнув. Мабуть, це якийсь спадкоємець, який скиглить через податки. За десять років — ніякого ремонту; треба було його довбати, аби полагодити бойлер. 90 000. І власник нічого не зробив, нічого не інвестував і навіть не переставив меблі. А Вернона виганяють.

Погляд зупиняється на штанях судового виконавця, в місці, де тканина міцно облягає стегна. Вернон чекає, коли групка чоловіків складе список майна і піде, давши

Літературно-художнє видання

ДЕПАНТ Віржині
Вернон Субутекс # 1
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *Р. А. Трифонов*
Художній редактор *А. О. Попова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *Ю. С. Любавська*

Підписано до друку 05.07.2019. Формат 84х108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Newton». Ум. друк. арк. 18,48.
Наклад 3000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

К Н И Ж К О В И Х

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua

• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Депант В.

Д35 Вернон Субутекс # 1 : роман / Віржині Депант ; пер.
з фр. В. Космідайло, Ю. Максимейко. — Харків : Книж-
ковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. — 352 с.

ISBN 978-617-12-6076-4

ISBN 978-2-246-71351-7 (фр.)

Його звали Вернон Субутекс. І він стояв на цьому тротуарі з однією-єдиною валізою в руках. Це все, що лишилось. І все, на що він тепер може розраховувати. Його називали міською легендою. Те легендарне, що він мав, — це найкращий у всьому Парижі магазин платівок. І він втратив його. Вернона Субутекса вважали зниклим, доки він не почав приходити до старих друзів. Тепер він повертається знов і знов. Власник секрету, розкрити який жадають усі: продюсери та онлайн-тролі, політичні і релігійні радикали, злочинці й навіть порнозірки. І вони розпочинають полювання на Вернона Субутекса. Їм усім потрібен він. Хоча ніхто з них не знає, хто він такий...

УДК 821.133.1